

Mussie Zerai: “La UE ha pagat a qualsevol que pugui obstaculitzar la fugida de refugiats a un lloc segur”

Dm, 27/08/2019 per Catalunya Religió

([Càritas Diocesana de Barcelona](#)) El sacerdot catòlic **Mussie Zerai** (Eritrea, 1975) és conegut com el ‘capellà dels refugiats’. Ell mateix va ser immigrant en la seva joventut: va néixer en ple procés d’independència del país, amb la població eritrea en guerra contra el règim marxista d’Etiòpia. Amb cinc anys, va perdre la seva mare, que va morir durant un part. Poc després la policia secreta va arrestar el seu pare, enginyer de professió. Al cap dels mesos, va poder escapar i va fugir a Itàlia, on viu des de llavors. El seu activisme pels drets humans li va valer una candidatura al premi Nobel de la Pau i li ha reportat nombroses distincions i guardons, però també viure sota amenaça de mort. Ha respost per correu electrònic a les nostres preguntes.

De què fugen els joves africans?

Àfrica és un gegant atrapat en una xarxa d’interessos de poder estranger, conflictes, desastres naturals i corrupció. Aquesta és una mescla de problemes que roben el futur dels joves africans obligant-los a fugir. Les motivacions i la gravetat o la intensitat dels conflictes o de la fam, o de la injustícia que està en la base de la fugida de molts africans, varia d’un país a un altre.

Qui els ajuda a escapar?

Molts recorren als contrabandistes per a escapar del seu país d’origen, el 90% dels que intenten abandonar el continent pertanyen a la classe mitjana, els més educats capaços d’enfrontar fins i tot el costós viatge. Un petit percentatge s’endeuta per a pagar el viatge, arriscant-ho tot, inclosa la vida.

Quins són els riscos als quals s’enfronten en el seu viatge migratori?

El risc de ser estafat, torturat, segrestat per traficants de persones o, el que és pitjor, traficants d'òrgans. S'arrisquen al fet que els guàrdies fronterers els disparin en passatges il·legals dels països de trànsit, llargs períodes de detenció en condicions inhumanes que posen en perill la salut física i mental fins al risc de perdre la vida.

Segons vostè, qui controla les màfies?

Certament les màfies han ensumat l'assumpte pel qual formen part del tràfic d'éssers humans, sovint corruptes estadistes cooperen amb els traficants com hem vist a Líbia, Sinaí i Sudan.

En què consisteix el Tractat de Khartoum?

El procés de Khartoum, signat entre la UE i 28 països africans, suposa una temptativa d'erigir una barrera a Àfrica Subsahariana, per impedir qualsevol via de fugida cap al nord, perquè no s'assoleixin les costes del Mediterrani. Una política d'externalització de les fronteres i els problemes europeus en terra africana descarregant tot el pes sobre països ja febles econòmicament i política, com s'ha vist en el cas de Sudan, que està vivint avui una fase de transició molt complicada. L'error del procés de Khartoum va ser creure que els governs que són la causa de l'èxode podien convertir-se, ells mateixos, en la solució del problema en virtut de ser destinataris de fons europeus. Sense demanar un canvi radical en un sistema polític que nega els drets fonamentals de la població, sense una lluita real contra la corrupció, sense exigir un sistema judicial independent no sotmès al poder militar o al poder polític. La UE ha regalat milions d'euros a règims cruels perquè siguin els guardians de les fronteres per impedir la fugida dels desesperats, sense mínimament preocupar-se de qui tutelarà els drets de les persones que fugen, com se'ls detindrà, com se les tractarà. La UE ha fet una política "pilatesca", com Pilat es va rentar les mans, però ha vessat la sang de milers de refugiats africans.

Qui garanteix la seguretat en els centres de detenció creats en aquesta nova frontera centreafricana?

La seguretat es confia a la policia o a l'exèrcit del país que alberga els centres de detenció, però sabem com van aquestes situacions en els centres de detenció a Líbia, Níger, Sudan, Egipte. Les violacions dels drets humans, abús, corrupció, són molts testimoniats... Líbia és el cas que crida més l'atenció, els centres de detenció que són veritables camps de concentració, en el tràgic recent atac militar es va convertir en un parany mortal per a 80 persones que van morir sota les bombes. Qui respondrà per les vides perdudes d'aquestes persones? Els que moren sota la tutela dels guàrdies de la presó, les malalties contretes en el centre de detenció, la falta d'atenció mèdica, són dotzenes de refugiats que perden la vida. Qui respondrà d'això?

Europa paga pel control de les fronteres? A qui?

La UE ha pagat a governs, milícies, dictadors, qualsevol que pugui obstaculitzar el viatge, la fugida d'aquestes persones plenes d'esperança a la recerca de llocs segurs per a construir un futur. La UE va pagar per erigir tot tipus de barreres amb la finalitat de negar que aquestes persones arribin a aquest lloc que creien segur, el va fer fins i tot amb eines pitjors, la devolució, en lliurar els fugits a la

polícia del seu país d'origen.

Parlem de Frontex. És una bona mesura? A qui protegeix?

Frontex podria ser una excel·lent eina per combatre el tràfic d'éssers humans, protegir les vides dels naufragats, però en canvi és una oportunitat perduda per mostrar la capacitat europea de combinar humanitat i seguretat. Avui Frontex és una entitat costosa, que no protegeix la vida dels éssers humans a les fronteres exteriors d'Europa. Una institució que ha contribuït a la criminalització de la solidaritat i de les ONG que estem vivint avui a tota Europa.

Per què la UE posa tants diners per impedir que totes aquestes persones entrin en el seu territori? Què en pensa?

Ara com ara, a Europa sembla prevaler que els drets són un privilegi per a una elit, que és part d'aquest club anomenat Unió Europea, els altres en queden fora. Per als ciutadans no pertanyents a la UE, és una espècie de loteria ingressar en aquest club perquè es reconegui el seu dret, inclòs el dret d'asil. La política de certs països europeus que penalitzen la solidaritat està practicant un principi molt perillós que és "el dret dels més febles és un dret feble". Per a mi, un creient i un sacerdot, aquest principi és inacceptable, per a qualsevol país civilitzat basat en un estat de dret reconegut en la Carta Europea dels Drets Fonamentals de la Unió Europea i en la Declaració Universal dels Drets Humans, no es pot acceptar que la llei del més feble es converteixi en un dret feble. Per contra, el dret dels més vulnerables no pot ser un dret feble, perquè l'única defensa que els queda a aquestes persones és el dret. Europa, en els últims 15 anys, ha corcat aquests drets, disminuint cada vegada més el valor universal de la llei, cenyint-la només per a aquells que tenen sort i que ja estan dins de la seva fortalesa. Tot això és molt greu, a partir d'aquest tipus de convicció, els acords amb Turquia, el procés de Rabat, el procés de Khartoum i moltes altres cimeres de Malta, etc.

I la Xina, quin paper hi té?

La Xina exerceix una nova forma de colonialisme a Àfrica, econòmic i comercial. Avui alguns estats africans són obligats a cedir algun eix estratègic com ports i aeroports administrats pels xinesos en terra africana. Tot això a llarg termini tindrà conseqüències polítiques, socials i econòmiques en aquests països. Sobretot sobre els drets dels treballadors.

Confia en les Nacions Unides?

Si no hi ha una reforma radical i profunda serà difícil que l'ONU pugui desenvolupar la seva tasca d'àrbitre imparcial del nostre planeta terra. La gestió actual de Guttieres ha tractat de tenir un equilibri gens fàcil, però mentre roman el dret de veto d'alguns poders que sovint abusen en l'exercici d'aquest dret, produint més injustícia amb la condició de tutelar interessos particulars en detriment dels drets generals.

Vostè està amenaçat per denunciar aquesta barbàrie. Com es conviu amb el perill? Tem per la seva vida?

Rebo tantes amenaces, acusacions, insults... Però el meu tutor mai dorm, per tant, amb Ell estic fora de perill.

Rep el suport de les autoritats civils i religioses?

Tinc ple suport de les autoritats religioses, les civils depèn de les circumstàncies.

Per últim, què podem fer nosaltres, la ciutadania?

Tots podem fer la nostra part del bé. Ser fiscals i promotors de justícia. Hem d'afirmar amb accions concretes que el dret del més feble no és un dret feble, sense importar l'origen geogràfic o el color de la pell de la persona que necessita ajuda. Tots podem prestar les nostres veus a aquells pobles que no tenen veu, no tenen accés als mitjans, estan lluny dels palaus del poder polític.